Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunta

LiV@eduskunta.fi

HE 250/2020 vp Hallituksen esitys eduskunnalle Yleisradio Oy:stä annetun lain 7 §:n muuttamisesta

Hallituksen esityksessä HE 250/2020 vp ehdotetaan tarkennettavaksi Yleisradio Oy:n (Yleisradio) julkisen palvelun tehtävää muuttamalla Yleisradio Oy:stä annetun lain (1380/1993) 7 §:ää. Ehdotuksen mukaan Yleisradion sisältöpalvelujen pääpainon tulee olla liikkuvaa kuvaa tai ääntä sisältävissä julkaisuissa ja tekstimuotoisen sisällön tulee pääsääntöisesti liittyä yhtiön liikkuvaa kuvaa tai ääntä sisältävään julkaisuun. Liityntää liikkuvaa kuvaa tai ääntä sisältävään julkaisuun ei kuitenkaan edellytettäisi ehdotetussa 7 §:n 3 momentissa luetelluissa tapauksissa.

KKV pitää Yleisradion julkisen palvelun tehtävän tarkempaa määrittelemistä oikeasuuntaisena kehityksenä. Julkisen palvelun tehtävän tarkempi rajaaminen on omiaan ehkäisemään media-alan kilpailuneutraliteettiongelmia ja parantamaan yksityisten toimijoiden kannustimia investoida ja kehittää tekstimuotoiseen sisältöön liittyvää liiketoimintaansa. Yleisemmin julkisten tehtävien tarkkarajaisempi määrittely parantaa julkisyhteisöjen mahdollisuuksia arvioida eri toimintojensa luonnetta ja tunnistaa, miltä osin ne toimivat samoilla markkinoilla yksityisen elinkeinotoiminnan kanssa ja ovat esimerkiksi velvollisia noudattamaan markkinaperusteista hinnoittelua ja eriyttämään kirjanpitonsa kilpailulain 30 d §:n edellyttämällä tavalla. Kun julkisen palvelun sisältö on täsmällisesti määritelty laissa, paranevat myös KKV:n edellytykset tarvittaessa puuttua kilpailuneutraliteettivalvonnan keinoin sellaiseen toimintaan, jonka ei voitaisi katsoa kuuluvan lakisääteisen velvollisuuden piiriin ja jonka voitaisiin siten lähtökohtaisesti katsoa tapahtuvan kilpailutilanteessa yksityisen elinkeinotoiminnan kanssa.

Esitystä ei KKV:n näkemyksen mukaan voida kuitenkaan pitää riittävänä turvaamaan mediamarkkinoiden kilpailun toimivuus ja kehittymisen edellytykset. Esityksessä omaksuttu jaottelu tekstimuotoiseen ja audiovisuaaliseen sisältöön on kilpailuedellytysten tasapuolisuuden turvaamisen kannalta ongelmallinen, sillä nykyisin näitä molempia yhdistellään monipuolisesti samaan mediasisältöön. Rajanveto julkisen palvelun tehtävään kuuluvan ja siihen kuulumattoman toiminnan välillä

olisi ehdotetun muutoksen jälkeenkin vaikeaa, sillä toiminnan pääpainoon ja pääsääntöisyyteen perustuva rajaus jättää julkisen palvelun tehtävän ja liiketoiminnan välisen rajan edelleen epäselväksi.

KKV katsoo, että Yleisradion lakisääteiset tehtävät tulisi määritellä mahdollisimman täsmällisesti, jotta raja Yleisradion lakisääteisen julkisen palvelun tehtävän ja Yleisradion mahdollisesti harjoittaman kilpailullisen toiminnan välillä olisi selvä.

Lisäksi KKV toteaa, että Yleisradion lakisääteisiksi julkisen palvelun tehtäviksi tulisi lähtökohtaisesti säätää vain yleisen edun kannalta välttämättömät palvelut, sillä yksityisten toimijoiden markkinoilla jo tarjoamien sisältöpalvelujen kanssa kilpailevien sisältöjen tuottaminen verorahoitteisena julkisena palveluna on omiaan syrjäyttämään yksityistä elinkeinotoimintaa markkinoilta ansaintamahdollisuuksien puuttumisen vuoksi. Lisäksi julkisen palvelun tehtävä olisi määriteltävä mahdollisimman täsmällisesti, jotta Yleisradion julkisilla varoilla tuottaman julkisen palvelun sisältö ja laajuus olisivat yksityisten toimijoiden ennakoitavissa. Yksityisten toimijoiden halukkuus investoida liiketoiminnan kehittämiseen ja innovaatioihin saattavat vähentyä Yleisradion verorahoitteisen toiminnan laajentumiseen liittyvän epävarmuuden vuoksi. Investointi- ja innovaatiokannusteiden heikentyminen on omiaan hidastamaan mediamarkkinoiden kehittymistä.

Juhana Järviö
Asiantuntija

ALLEKIRJOITETTU KONEELLISESTI
ASIANHALLINTAJÄRJESTELMÄSSÄ